

ki je sicer zadostno zastopano v slikovnem gradivu. Ni treba posebej omeniti, da temelji uvodna zgodovinska študija na vsem dostopnem gradivu, pa tudi na avtoričinih lastnih raziskavah in pogovorih s še živimi nekdanjimi begunci.

Ker v slovenski prostor skozi velika vrata vrača zelo pomembno dogajanje slovenske polpretekle zgodovine, lahko *Cvetoči klas pelina* brez zadržkov razglasim za eno najpomembnejših knjig leta 2015 pri nas.

Aleš Maver

VSEM VSE
DAVID SIPOŠ, REŽISER.
JANEZ CERAR, PRODUCENT.
PASTIR: JANEZ FRANČIŠEK
GNIDOVEC. MISIJONSKA
DRUŽBA, LJUBLJANA 2015.
32 MINUT.

1. novembra letos smo si na prvem programu nacionalne televizije lahko ogledali dokumentarni film režiserja Davida Sipoša in producenta Janeza Cerarja *Pastir: Janez Frančišek Gnidovec*. V dobre pol ure dolgem igranem dokumentarcu spoznamo delo in svetniški lik škofa Gnidovca, ki ga kot pripovedovalec osvetljuje Gregor Čušin, kot igralec pa predstavlja Janez Evangelist Rus.

Dokumentarni film se namenoma izogiba podrobne- mu opisovanju Gnidovčevega življenja in se osredotoča na njegovo delo in sledi, ki jih je pustil za seboj in še danes živijo med ljudmi na območjih, kjer je deloval. Zato je njegova življenjska pot zgolj na grobo orisana s predstavitvijo najpomembnejših prelomnic. Veliko večji poudarek je na njegovi duhovnosti, delu in prizadevanju, da bi postal 'vsem vse'.

Gnidovčevo mladost je zaznamovalo predvsem krščansko življenje, »ki sta ga napolnjevala vsakodnevna molitev rožnega venca in obiskovanje svete daritve«. O njegovem bogatem duhovnem življenju poročajo tudi

pričevanja sošolcev iz bogoslovja, po posvečenju pa je svoj socialni čut še poglobljal kot kaplan v Idriji in Vipavi. Kasneje je nastopil službo ravnatelja v novoustanovljenem Zavodu sv. Stanislava, kjer je ostal do konca vojne.

Nato je vstopil v misijonsko družbo, da bi postal ljudski misijonar in voditelj duhovnih vaj, vendar je bil že ob koncu leta 1924 imenovan za škopsko-prizrenskega škofa. Njegova osrednja naloga je bila, da bi na območju, opustošenem od balkanskih vojn in težavnem zaradi mešane narodnostne strukture, obudil krščansko življenje. »S svojim delovanjem je med najzaslužnejšimi, da v teh krajih katoliška vera še danes diha s polnimi pljuči.« Za svoje delo je zastavil vse svoje moči: potoval je po škofiji, pridigal, poslušal in gradil.

Svoje zadnje dni je Janez Frančišek Gnidovec preživel v Ljubljani, kjer je leta 1939 umrl.

Osrednji in najdragocenejši del dokumentarnega filma brez dvoma predstavljajo intervjuji z Gnidovčevimi sorodniki in z ljudmi s Kosova in Makedonije, ki so škofa Gnidovca v svoji mladosti bodisi osebno spoznali bodisi so o njem poslušali pričevanja svojih staršev, starih staršev in drugih. Prav ta pričevanja največ povedo o njegovem svetniškem liku, ki je med ljudmi na območju, kjer je deloval škof Gnidovec, še vedno živ, in tako pritrujejo

zapisu Matere Terezije, ki je nekoč dejala, da je bil Gnidovec svetnik, kot tudi besedam kardinala Rodeta, ki je izpostavil, da je Gnidovca tako balkanska kot slovenska javnost že za časa življenja, še posebej pa ob smrti, dojemala kot živega svetnika.

Drugo pomembno sporočilo filma je Gnidovčeva navzočnost in aktualnost v današnjem času. Poleg že omenjenih pričevanj

Makedoncev in Kosovcev, ki kažejo, kako velik pečat, ki odmeva še danes, je pustil škof Gnidovec, v filmu lahko slišimo tudi besede papeža Frančiška duhovnikom, naj bodo »pastirji z vonjem po ovcah«. In kdo je bil pastir z vonjem po ovcah, če ne škof Gnidovec, ki je bil blizu prav vsakomur? Nenazadnje pa o Gnidovčevi navzočnosti v našem času govori tudi pričevanje Iva Štera, ki je leta

2005 ozdravel na njegovo priprošnjo.

Film *Pastir: Janez Frančišek Gnidovec* je vsekakor stvaritev, vredna ogleda. Zgodbo podaja na zanimiv in privlačen način. Njegova življenjska pripoved je predstavljena tekoče in brez nepotrebnih podrobnosti, igrani deli in glasba pa pričevanja in zgodbo lepo dopolnjujejo in podpirajo.

Leon Jagodic